KOULUTUSRAHASTO
UTBILDNINGSFONDEN

Lausunto

Viite	Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta perjantai 8.9.2017 klo 11 HE 78/2017 vp
Lausunnon antaja	Koulutusrahasto
Päivämäärä	6.9.2017

Lausunto hallituksen esityksestä 78/2017 vp

Koulutusrahastolta on pyydetty lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Koulutusrahastosta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta. Koulutusrahasto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Koulutusrahaston kanta esitettyihin muutoksiin

Koulutusrahasto kannattaa hallituksen esityksen mukaisia muutoksia ammattitutkintostipendiä koskevaan sääntelyyn. Muutosesitysten taustalla on keskeisiltä osin ammatillisen koulutuksen reformi, jonka seurauksena ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö uudistuu. Koulutusta koskevan lainsäädännön uudistuessa myös ammattitutkintostipendiä koskevan lainsäädännön uudistaminen on välttämätöntä.

Koulutusrahasto kiittää valmistelun aikataulua. Eduskunta on 30.6.2017 hyväksynyt uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön, jonka on määrä tulla voimaan 1.1.2018. Esitettyjen muutosten toimeenpano edellyttää Koulutusrahastolta muun ohella muutoksia etuuskäsittelyjärjestelmään, minkä vuoksi valmistautuminen muutosten toimeenpanoon on aloitettava hyvissä ajoin.

Koulutusrahasto tuo esiin, että voimassa olevat ammattitutkintostipendin myöntämisen edellytykset ovat sellaisia, että ne mahdollistavat stipendin tehokkaan ja nopean toimeenpanon.

Koulutusrahasto pitää toimeenpanon tehokkuuden kannalta erittäin positiivisena esitystä siitä, että jatkossa stipendi olisi määrältään saman suuruinen kaikille hakijoille. Voimassa olevien säännösten mukaan henkilö on oikeutettu korotettuun stipendiin, jos hänellä ei ole suoritettuna aikaisempaa ammatillista tutkintoa. Korotetun stipendin toimeenpano on ollut ongelmallista, koska tietoja suoritetuista tutkinnoista ei ole ollut saatavilla luotettavasti.

Koulutusrahasto näkee myös stipendin yläikärajan nostamisen 64-vuodesta 68-vuoteen perusteltuna. Ikärajan nostaminen on edellytyksenä sille, että stipendi suuntautuu kaikille vakiintuneesti työelämässä oleville henkilöille.

Koulutusrahasto toivoo valmistelussa kiinnitettävän huomiota vielä seuraaviin seikkoihin

Koulutusrahasto kiinnittää huomiota esitettyjen muutosten voimaantuloa koskevaan säännökseen. Koulutusrahaston näkemyksen mukaan voimaantulosäännöksen tulisi olla yhteensopiva uuden ammatillisesta koulutuksesta annetun lain voimaantulon kanssa, jotta henkilöitä ei jää stipendioikeuden ulkopuolelle vastoin muutosten tarkoitusta.

Lausunnon kohteena olevan esityksen mukaan stipendiä koskevia uusia ehtoja on ehdotettu sovellettaviksi niihin stipendeihin, jotka myönnetään aikaisintaan 1.1.2018 suoritettujen tutkintojen perusteella. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että 1.1.2018 tai sen jälkeen suoritetut tutkinnot ovat stipendioikeuden piirissä vain, jos ne perustuvat uuden ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen tutkintoon.

Koulutusrahasto toivoo tarkistettavan, onko ammatillisen koulutuksen reformin siirtymävaiheessa (1.1.2018 jälkeen) vielä mahdollista saada tutkintotodistus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla. Koulutusrahaston sääntöjen 11 §:n mukaan tutkinnon suorittamispäivänä pidetään sitä päivää, jolloin hakijan tutkintotodistus on päivätty. Koulutusrahasto katsoo, että ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla suoritetun ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tulisi oikeuttaa ammattitutkintostipendiin riippumatta siitä, onko todistus päivätty vuonna 2017 vai sen jälkeen. Jos kaikki vuodenvaihteen jälkeen myönnettävät tutkinnot ovat uuden lain mukaisia tutkintoja, ei huolta väliinputoajajoukosta ole.

Rahasto kiinnittää huomiota myös esityksen terminologiaan 5 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa (sivulla 5). Perusteluissa todetaan, että "Uudistuksen johdosta kaikki ammatilliset tutkinnot suoritetaan näyttötutkintoina". Koulutusrahaston käsityksen mukaan ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön uudistamisen yhtenä seurauksena on näyttötutkinnoista luopuminen. Uuden ammatillisesta koulutuksesta annetun lain myötä ammatilliset tutkinnot suoritetaan sen sijaan osoittamalla osaaminen näytöissä tai muulla tavoin. Koulutusrahasto toivoo, että lausunnon kohteena olevan hallituksen esityksen muotoilua tarkistetaan tältä osin.

Helsingissä syyskuun 6. päivänä 2017

Koulutusrahasto

Kati Korhonen-Yrjänheikki
toimitusjohtaja
puh: 040 700 3335